

OGLASAJTE V
NAJSTAREJŠEMU
SLOVENSKEMU
DNEVNiku V OHIO
★
Izvršujemo vsakovrsine
tiskovine

ENAKOPRAVNOST

EQUALITY

NEODVISEN DNEVNIK ZA SLOVENSKE DELAVCE V AMERIKI

VOL. XXX. — LETO XXX.

CLEVELAND, OHIO, TUESDAY (TOREK), JANUARY 21, 1947

ADVERTISE IN
THE OLDEST
SLOVENE DAILY
IN OHIO
★
Commercial Printing of
All Kinds

STEVILKA (NUMBER) 14

Sovjetski list okrcal politiko Vatikana

Trdi, da Vatikan ščiti
vojne zločince in vodi
proti-sovjetsko gonjo

MOSKVA, 18. jan.—Sovjetski časnikar A. Galin je v časopisu za zunanje zadeve "Novo vreme" priobčil članek v katerem je okrcal politiko Vatikana, o kateri pravi, da stremi za tem, da proži zaščito vojnemu zločincem in fašistom, in da Vatikan organizira proti-sovjetsko in protodemokratsko gonjo po vsem svetu.

Navaja točke vatikanske strategije

"Katoliške cerkve in samostani so postali zavetišče prominentnih fašistov," piše Galin, "in Vatikan vodi propagando proti denacifikaciji in ščiti vojne zločince." Glede zunanje politike Vatikana, pravi Galin, da ista stremi za tem, da ojača svoje pozicije in tujezemstvu, posebno pa v Zedinjenih državah, čemur se da pripisati imenovanje tistih nadškofov na položaj kardinalov, ki so dokazali svoje proti-demokratsko in proti-sovjetsko stališče.

Galinov članek je najdaljši članek v zvezi z Vatikanom, ki se je sedaj pojavit v sovjetskem časopisu. Časnikar poudarja, da je upravičen zaradi reorganizacije Vatikana in katoliške cerkve, ki se ravna po jezuitskem načelu, "da cilj posvečuje sredstvo," da bi na ta način dobila vpliv nad ljudskimi masami.

Galinin pravi, da so glavne točke, na katerih sloni strategija Vatikana, sledete:

1. Da zakrijejo kolaboracijo med Vatikanom, njenimi kardinali in nadškofi s Hitlerjem, Mussolinijem in Francem.

2. Da prikažejo Vatikan kot proti-nacistični s tolmačenjem neke meglene in namenoma dvo-smiselne poslanice papeža Pija XII v tem smislu.

3. Da oživijo ali pa ustvari, kjer iste ne obstajajo, katoliške stranke in organizacije, ki bodo izvrševali vatikansko reakcionarno politiko, ki jo bodo prekrivali, kjer je to potrebno z demokratskimi frazami.

4. Da odtegnejo katolike iz masnega proti-fašističnega gibanja in da usmerijo politične in socialne čute teh mas na "pota popolne poslušnosti in političnih navodil katoliške cerkve."

5. Da organizirajo "reakcionarni versko-politični proti-demokratični blok, ki bi izpolnil praznino, ki je nastala s porazom Hitlerjeve Nemčije in fašistične Italije."

Galinin tudi kritizira papežovo božično poslanico. Pravi, da so "frazje ljubezen, usmiljenje in odpuščanje" krinka reakcionarnih vatikanskih politike." Pisec zaključuje članek z izjavijo, "da so štiri svobode še samo senca v Grčiji, Turški, Španiji, Portugalski in v Palestini."

**ODKRITI SO DOKAZI
O UMORU MATTEOTTIA**

SAN ANTONIO, Tex., 20. jan.—Važni dokazi umora, ki so ga italijanski fašisti pred 23 leti izvršili nad socialističnim voditeljem Giacomo Matteottim so bili odkriti v neki banki v San Antonio. Matteotti, ki je vodil borbo proti Mussoliniju, je bil brutalno umorjen po ukazu in navodilih samega Mussolinija.

KAJ JE VIDEL IN SLIŠAL ČAS- NIKAR PRI GRŠKIH GERILCIH

IZ GRČIJE, 2. in 9. januarja (O. N. A.)—Grških gerilcev ni baš težko najti, toda do njih se preriti ni lahko. Najtežje se je izviti iz rok silam vlade, ki očividno ne vidi rada, da bi šel kdo pogledat na drugo stran in od tam poročal.

Kakih 10 do 15 kilometrov od grške vladne posadke na podnožju gore Kajmakčalanu, so grški gerilci, ki so nas spremjali, skrbno skrili naš "jeep" in nas nato vodili po gorskih stezhah, skozi kraje, v katerih so nas ljudje ponovno prosili, naj gledamo na to, da ne bomo povdali imena njihove vasi. Prebivalstvo se boji, da se ne bi vlad nad njimi maščevala.

Toda tudi mi smo jih prosili, naj ne povedo, da so nas videli, kajti bilo nam je do tega, da nas ne bi vlača skušala "rešiti" iz rok "tolovajev," da bi tako skrajšala naš obisk.

Po svoji vrtniti smo zvedeli, da so čete grške vlade zasedle neko drugo skupino časniki, ker po mišljenu Allighana ni pošteno, da bi privatne kompanije delale profite na račun mrtvecev.

**Za socijalizacijo
pogrebov v Angliji**

LONDON, 18. jan.—Delavski poslanec Garry Allighan je podal izjavjo, da bo v torek vprašal ministra za zdravje ob prilikli zasedanja zbornice, "kaj misli o predlogu, da se sprejme zakon za ukinitve privatnih pokopalnišč in krematorijev?" Ta bi se po mišljenu Allighana moralna dativi v posest občinam, ali pa državi.

Istotako namerava predlagati, da se odvzame iz privatnih rok pogrebe, vključivši pogrebniško opremo, ker po mišljenu Allighana ni pošteno, da bi privatne kompanije delale profite na račun mrtvecev.

**POLJSKE VOLITVE
PRINASAO ZMAGO
VLADNEMU BLOKU**

VARŠAVA, 20. jan.—V parlamentarnih volitvah, ki se vršijo na Poljskem, zmaguje vladni blok, v katerem so najbolj močna stranka komunisti.

Volitve se vršijo pod zelo težkimi pogoji zaradi vala terorja in odprtih strankarskih bojev, v katerih je izgubilo življenje do sedaj 138 oseb, ki so žrtve podtalnega proti-vladnega gibanja.

Uradno še ni naznanjen izid volitev, toda pričakuje se, da bo vladne stranke dobiti 80 odstotkov vseh glasov, odnosno 355 do 444 sedežev v "sejmu," kakor se imenuje poljski parlament.

DRUŠTVENI ODBOR

Društvo "Zavedni sosedje" št. 158 SNPJ je izvolilo na letni seji sledče odbornike za tekoči let: Predsednik Ahacij Preleto, podpredsednik Frank Breclj, tajnik John Ivančič, 20800 Miller Ave., KE 4407, blagajnik Andrew Ogrin, zapisnikar John Ludwick, nadzorni odsek: Charles Zele, predsednik Mary Segulin in Angela Ogrin, ravnatelj za mladino in atletiko William Frank, zastopnik za Federacijo SNPJ Charles Zele, za Sans John Zgonc, za letno sejo Slov. društvenega doma na Recher Ave. Andrew Ogrin, Stanley Pluth in Anthony Sustarič, zdravnika dr. A. Skur in dr. C. Rottar. Seje se vrše vsak zadnji petek v mesecu ob osmih zvečer v Slov. društvenem domu na Recher Ave.

DRAM. ZBOR "ANTON VEROVSEK"

Na letni seji dramskoga zboru "Anton Verovšek" so bili izvoljeni sledči uradniki za leto 1947: Predsednik John Zač, podpredsednik John Sore, tajnika in blaganičarka Anna Vadnal, 15815 Arcade Ave., IV 4783, zapisnikar John Steblač, nadzorni odbor: Louis Kaferle, predsednik, Frank Petrič in Louise Zubukovec, režiserja Louis Kaferle in John Steblač, oskrbnika odrba John Sore in Stefan Barton, arhivarca garde Louise Zubukovec.

Predana nam je bila listina, s katero so partizanski vodje povabili mednarodno komisijo, da si pride ogledat njihov kraj.

OBLEKA, DAROVANA ZA RELIF V EVROPI. PRODANA V AMERIKI

WASHINGTON, 20. jan.—Mrs. Lars Midjaas iz Fairdale, N. D., je lani darovala za relif v Evropi obliko, v katero je pripela listek z izrazi dobre volje za žensko, ki bi oblačila dobila v Evropi.

Na velikansko presenečenje darovalke pa je te dni prejela pismo od Miss Elizabeth Ohlauser, ki biva 200 milj od Hazletona, N. D., in ki ji je sporočila, da je obliko poslala neka firma, ki prodaja blago po pošti, in da je plačala zanjo 18 centov.

Miss Ohlauser je pojasnila, da je kupila od neke čikaške firme 100 cenenih oblačil in da je zanje plačala \$18.

O slučaju je danes poročal senator Milton Young iz North Dakote, ki je izjavil, da je Mrs. Midjaas ogorčena nad celo zadevo in da zahteva pojasnilo, kako je oblačilo, ki je bilo namenjeno za relif, prisojeno v posest čikaške veletrgovine.

Premier De Gasperi pozabil ostavko

Alcide de Gasperi

RIM, 20. jan.—Premier Alcide de Gasperi je nočoj pozabil ostavko ter s tem prinesel na višek politično krizo, ki se je razvijala tekmo premierjeve obiske v Zed. državah.

Pričakuje pa se, da bo formalno novo vlado, v kateri utegnjo imeti levica manj moči kot pa so je imeli v sedanji.

Zapleteno notranje politične situacije se je povečala z izjavo odstoplega podpremiera Nennija, da je Italija pri štirih velikih silah vložila protest proti pogoju italijanske mirovne pogodbe, ki bo podpisana v Parizu 10. februarja.

PIRAMIDA SVOJE VRSTE V MEHIKI

MEXICO CITY, (O.N.A.)—Diego Rivera, znani mehički slikar, zida zase veliko piramide—tako na primer so nedavno do v puščavnem svetu pred mehičko prestolnico. Dozidana bo v približno dveh letih in bo služila kot slikarjev atelje in kot galerij za njegove zbirke kiparskih del iz dobe pred prihodom Spancev.

Po smrti slikarja, bo piramida tudi njegov nagrobeni kamen. Zidana bo v mešanem stilu Aztekov in Maya Indijancev.

ODBOR ZA SPOMENIK

Jutri večer ob 7.30 uri se vrše zelo važne seja odbora za spomenik vojakom v Slov. domu na Waterloo Rd. Prosijo se vse društvene zastopnike in one, ki se zanimajo, da se govorje udeleže.

Stalin ne veruje v vojno, pravi Elliott Roosevelt

NEW YORK, 20. jan.—V članku revije "Look," je Elliott Roosevelt, ki se je pred kratkim mudil v Sovjetski zvezri, ter imel sestanek s sovjetskim premierjem Stalinom, izjavil, da Stalin ne verja v nevarnost nove vojne.

Elliott Roosevelt je zastavil Stalinu nekaj vprašanj, posebno v zvezi z odnosom med Sovjetsko zvezo in Zedinjenimi državami, ter nevarnosti nove vojne.

Stalin je rekel, da ni nobene velike sile, pa četudi bi to njena vlada želela, ki bi mogla dvigneti tako močno armado, da bi lahko napovedala vojno drugi sili.

"Nobeden se ne more boriti brez naroda," je rekel Stalin, "a narod ne želi vojne. Narod so utrujeni od vojne. Poleg tega pa ni opravičljivih razlogov, zakaj naj bi prišlo do vojne. Nobeden ne bi vedel, zakaj bi se moral vojevati in potem takem ne vidim nič strašnega, če nekateri predstavniki Zedinjenih držav govorijo o poslabšanju odnosa med nami."

Elliott Roosevelt je potrdil, da se Stalin nahaja pri odličnem zdravju, ter da je samo malo shujšal, odkar ga je zadnjih vdel pred tremi leti.

MUZEJ ŽIVIH BAKTERIJ V LENINGRADU

LONDON, (O.N.A.)—List, katerega izdaja v Londonu sovjetska ambasada, poroča, da je začel leningradski institut za poljedelstvo žive bakterije. Institut daje poljedelstvu na razpolago različne potrebine bakterije—tako na primer so nedavno razposlali v različne kraje bakterije za uničevanje podgan.

**ANGLIJA BO NASTOPILA
PROTI POLJSKI**

LONDON, 20. jan.—Obveščeni krog trdijo, da bi se mogla Anglija zoperstaviti zahtevam Poljske za priključitev enega dela nemškega ozemlja Poljski, ter odkloniti, da izroči zaloge poljskega zlata zaradi volitev v Poljski, katere angleška vlada smatra za nepravilne.

UMIK ČET. IZ AVSTRIJE 90 DNI PO PODPISU MIRU

LONDON, 20. jan.—Trije od štirih zastopnikov zunanjih ministrov velikih sil soglašajo s predlogom, da se 90 dni po podpisu mirovne pogodbe z Avstrijo umaknejo okupacijske čete iz Avstrije. Sovjetsko stališče o tem vprašanju še ni znano.

IZ BOLNISNICE

Poznani Mr. John Zač, ki je dobil poškodbe pri padcu, ko je čistil balincarske prostore Slovenskega delavskega doma, se je vrnil iz bolnišnice na svoj dom, 452 E. 157 St, kjer se še vedno nahaja pod zdravniško oskrbo. Prijatelji ga lahko obiščajo.

PISMO IZ DOMOVINE

V našem uradu imamo pismo za Mr. S. Simčič. Piše mu Mimica Žiberna, Karlje Št. 40, pošta Sežana, Slovensko Primorje.

Mrs. Frances Hočvar iz 1072 Addison Rd. je prejela pismo iz stare domovine za Jozeta Gogala. Če sam to čita, da je sporočil, da je kdo vse kje se nahaja, je govoril pridejo. Kdo ima na rokah kaj znamke (Sales Tax Stamps), je prošen, da jih odda v Durnovi trgovini na Waterloo Rd., pri oskrbniku Slovenskega delavskega doma ali pri Mrs. Wolf na 14702 Sylvia Ave.

Nocoj se bo štelo znamke prodajnega davka za podružnico št. 48 SANSA v Slovenskem delavskem domu na Waterloo Rd. Prosijo se vse one ženske, ki so obljužile pomagati pri štetju, da gotovo pridejo.

Kdo ima na rokah kaj znamke (Sales Tax Stamps), je prošen, da jih odda v Durnovi trgovini na Waterloo Rd., pri oskrbniku Slovenskega delavskega doma ali pri Mrs. Wolf na 14702 Sylvia Ave.

Apel angleške vlade za pospešitev produkcije

Sovjetski načrt prostovoljnega dela naj bi služil za vzgled

LONDON, 20. jan.—Angleška delavska vlada je danes naslovila na 20 milijonov britskih delavcev apel, da prostovoljno pospešijo produkcijo in tako rešijo dejelo pred ekonomskim polom.

Apel je naslovil premier Attlee na vse delodajalce in delavce ter delavke na dan pred zasedanjem parlamenta. V apelu se med ostalim poudarja, da je "počenj Anglie že resen" ter da je edina rešitev, da se prepreči inflacija ta, da se "pospeši in poveča prodejci."

Elliott Roosevelt je zastavil Stalinu nekaj vprašanj, posebno v zvezi z odnosom med Sovjetsko zvezo in Zedinjenimi državami, ter nevarnosti nove vojne.

Elliott Roosevelt je zastavil Stalinu nekaj vprašanj, posebno v zvezi z odnosom med Sovjetsko zvezo in Zedinjenimi državami, ter nevarnosti nove vojne.

Elliott Roosevelt je zastavil Stalinu nekaj vprašanj, posebno v zvezi z odnosom med Sovjetsko zvezo in Zedinjenimi državami, ter nevarnosti nove vojne.

Elliott Roosevelt je zastavil Stalinu nekaj vprašanj, posebno v zvezi z odnosom med Sovjets

"ENAKOPRAVNOST"
Owned and Published by
THE AMERICAN JUGOSLAV PRINTING & PUBLISHING CO.
6231 ST. CLAIR AVENUE CLEVELAND 3, OHIO
HENDERSON 5311-12

Issued Every Day Except Saturdays, Sundays and Holidays

SUBSCRIPTION RATES—(CENE NAROČNINI)

By Carrier in Cleveland and by Mail Out of Town:
(Po raznašalcu v Cleveland in po pošti izven mesta):

For One Year—(Za celo leto) \$7.00
For Half Year—(Za pol leta) 4.00
For 3 Months—(Za 3 meseca) 2.50

By Mail in Cleveland, Canada and Mexico:
(Po pošti v Cleveland, Kanadi in Mehiki):

For One Year—(Za celo leto) \$8.00
For Half Year—(Za pol leta) 4.50
For 3 Months—(Za 3 meseca) 2.75

For Europe, South America and Other Foreign Countries:
(Za Evropo, Južno Ameriko in druge inozemske države):

For One Year—(Za celo leto) \$9.00
For Half Year—(Za pol leta) 5.00

Entered as Second Class Matter April 26th, 1918 at the Post Office at
Cleveland, Ohio, under the Act of Congress of March 3, 1879.

104

Donald Bell (O. N. A.):

PRED NOVIMI MIROVNIMI KONFERENCIAMI

V Londonu se vrši konferenca namestnikov zunanjih ministrov štirih velesil, katerim je poverjena naloga, da pripravi sporazum za moskovsko konferenco, ki se ima začeti meseca marca. O prilikih prvega sestanka teh "namestnikov" je dejal Bevin, da predstavlja preporebno in jako koristno institucijo, češ, kadar se zunanjii ministri niso mogli sporazumeti, so vedno imeli izhod v tem, da so sporno zadevo prepustili svojim namestnikom.

Toda kaj, kadar tudi namestnikom ne uspe najti soglasje? Stvar mora seveda nazaj v naročje zunanjih ministrov in končno morda celo v roke veliki četvorici. Minister Byrnes je iznašel nekoliko drugačno proceduro, ko ni bilo nobenih izgledov na to, da se bodo mogli sporazumi zunanjii ministri, je sklical mirovno konferenco in celo zagrozil Rusom, da bo predložil vse skupaj splošni skupščini zedinjenih narodov.

Toda v slučaju Avstrije in Nemčije bo mnogo teže najti sporazum kot je bilo v slučaju satelitskih narodov. Le to je bolje, da je mednarodna situacija danes manj napeta kot je bila v jeseni. Velika četvorica se je moral naučiti iz svojih trpkih izkušenj, da ni nič pridobljenega, ako se razširi krog vdeležencev mirovne konference, dokler niso veliki štirje sporazumeli med seboj.

Jasno je, da nikdo ne bo hotel ponavljati napake, ki je bila storjena leta 1945 v jeseni, ko so se zunanjii ministri sestali brez vsakih predpripav in izgublji svoj čas in svoje živce v neznosnih in brezkončnih prepircih radi vprašanju procedure in sličnega. Posledica te konferenca je bila le napetost, ki je trajala mesece in mesece. Ako pride zdaj do zastaja, bo to le zastoj med namestniki zunanjih ministrov—kar bo mnogo manj resno in usodepolno.

Druga napaka, katere ne bo nikdo hotel ponavljati, se tiče vdeležbe malih narodov. Prej so bili mali narodi v začetku izključeni iz razgovorov in so morali biti pripuščeni pozneje, ko so bili zunanjii ministri že jezni drug na druga gega in ko je že vladala med njimi skrajna napetost. Novi predlogi so prinesli še več zapletljajev. Malim narodom pa tudi ni bilo ustrezeno, ker so bili mislili, da bodo odločali v zadevah, v katerih ni prišlo do soglasja med velesilami—pozneje pa so bili skoro vsi njihovi predlogi kratko in malo odbiti.

Zdaj je drugačje. Namestniki zunanjih ministrov proučujejo takoj v začetku predloge vseh zainteresiranih manjših narodov in bodo te predloge po možnosti upošteli. Obenem pa je v naprej jasno, da ostane inicijativa in odločujoča beseda velikim silam.

To je približno isti postopek, ki je bil uveden v Veraillesu po prvi svetovni vojni. Na prvi pogled je nekoliko ne-demokratičen, ker manjši narodi nimajo enakopravne besede z velikimi silami, toda zato je tudi bolj praktičen in odgovarja resnični situaciji. Države, katerih vojaki so okupirali Nemčijo, morajo najti najprej sporazum, kaj storiti z Avstrijo in Nemčijo, ali pa biti pripravljeni na to, da bodo morale okupacijske sile še dolga leta ostati v teh dveh deželah.

Na noben način se ne sme v zadevi teh dveh mirovnih pogodb ponoviti diplomatična borba kot smo jo videli v zadevi Trsta. V tem slučaju bi trajalo leta in leta, predno bi bilo doseženo soglasje. V Nemčiji je mnogo spornih točk—teritorialnih in gospodarskih. Francija zahteva zase Posarje, Nizozemska zahteva del nemškega ozemlja, prav tako kot Belgija in celo Luksemburška.

Problem nemških vzhodnih meja bo še težji. Jasno je, da bo Poljska obdržala večji del ozemlja, katerega je dobila v roke po potsdamskem sporazumu. Toda mnogo je govorjenja, da se bo razpravljalo o nekaterih poljedelskih predelih Pomorja in Sleziji. Poljska in Čehoslovaška si nista edini glede svoje razmejitve v Sleziji. Ako primerjamamo veličino nemškega teritorialnega problema s problemom in težavnimi pogajanji za Trst, postane šele očividno, kako potrebno je, da velike sile obdrže v rokah končno odločitev glede teh vprašanj. A povrh tega je treba še rešiti vprašanje reparacij, politični problem nemške vlade in uprave in stotine manjših zadev.

UREDNIKOVA POŠTA

IMENIK

zastopnikov in zastopnic za delniško sejo Slov. društvenega doma na Recher Ave., vršeče se dne 24. januarja 1947

Ime društva	zastopniki
Slovenski dom št. 6 ŠDZ	Andrew Pezdir, Frances Supan in Leo Bostjančič
Cvetoči Noble št. 450 SNPJ	Frank Habič in Anton Vrh
Euclid št. 29 SDZ	John Jamnik in Frank Tegel
Napredek št. 132 ABZ	Frank Segulin in Louis Godec
Mdr. št. 14 SZZ	Ursula Trtnik in Jennie Puncoh
Jutranja Zora št. 317 HBZ	M. J. Norsic in Frank Derdich
Zavedni sosedje št. 158 SNPJ	Stanley Pluth, Andrew Ogrin in Anthony Sustaršič
Krožek št. 3 Prog. Slovenk	Frances Gorjanc, Mary Ster in Gusti Zupančič
Klub veteranov 2. vojne	Frank A. Stopar, John F. Zgone in John Adams
Friendly Club	John Habat, Frank Turk in John F. Sodja
Pevski zbor Slovan	Ciril Ozbirch, Frank Rupert in Joseph Vičič
Zbor Škrjančki	Val. Grill, Carl Smerdel in Caroline Zalar
Demokratski klub	Frank Stefančič in Tony Mršnik
Dram. društ. Naša zvezda	John Nose, Louise Krashoc in Mary Medvešek
Hiša Davida	Al. Zagari in Anton Pluth
Klub Ljubljana	John Barkovich, J. Prosen, Jano Robich in George Nagode

Prošeni ste vsi delničarji, da se polnožtevilo udeležite seje v petek, 24. januarja ob 7. uri zvečer.

J. Rotter, tajnik.

SANS naj bi poslal zastopnike v Jugoslavijo

Chicago, Ill. — Na januarski seji SANSove podružnice št. 25 je glavni tajnik Mirko Kuhel pojasnil, kaj so bili vzroki, kateri so vodili izvršni odbor, da ni postal delegat na Vseslovenski kongres, kateri se je pričel dne 8. decembra preteklega leta v Belgradu. Člani so se kritično izražali, ker ameriški Slovenci niso bili zastopani na tem za slovenstvo pomembnem zborovanju, posebno še, ker bi se lahko to priliko izrabilo, da napravimo boljše stike s Slovenijo in Jugoslavijo. Dejstvo je, da bo kmalu pretekel par let, odkar je vojna končana in je že skrajni čas, da organizacija SANSA pošlje tja svoje zastopnike.

Ker se jih še ni poslalo, so člani podružnice št. 25 SANSA sprejeli predlog, potem katerega se apelira na vse podružnice SANSA, da priporočajo izvršnemu odboru, da pošlje zastopnike v Jugoslavijo pred SANSovim zborovanjem, katero je določeno za dneve 30. 31. maja ter 1. junija to leto.

Ker bo to zborovanje začrtaло organizaciji smernice za bodoče delovanje, je neobhodno potrebitno, da dobijemo boljše stike z stanovalci in da naši zastopniki natančno proučijo tamkajšnje razmere, kar jim bo omogočilo, da bodo na zboru kompetentni odgovarjati na raznajstvo.

Obenem apeliram na vas, da izvolute kar več mogoče mladino v glavni odbor. Moja naloga je z letos končana in upam tudi za vselej. Frank gre v penzijo vsaj kar se tiče aktivnosti.

Pri domu je sedaj vse v najlepšem redu, finančni položaj je dober in istotak moralen.

Torej na svidenje na letni seji!

Frank Andriančič,
predsednik.

Banket "St. Clair Rifle and Hunting" kluba

Cleveland, O. — Lovska sezona na zajce je zaključena. Nekateri naši jagri so že očistili lovsko puško in jih postavili v stran po prihodnji sezoni. Nekaj bolj navdušenih pa še vedno lomastijo za lisicami, ki so še vedno "odprte". Kolikor meni je znano do sedaj, so naši člani ubili samo štiri. Naši farmerji pa se še vedno pritožujejo, da jim lisice odnašajo kokoši . . . Pravijo, da je ta proleta žival tako zvita."

No, vam bom povedal kako je "smart". Oni dan sem jo zagledal kako se muza okoli naše farme, "čikne" pa so se pasle zunaj nič hudega sluteč, spritočega, da je lisjak bil v bližini. "Čakaj hudič", sem si mislil in šel po flinto. Veste, da sem vraka čakal eno uro pa ga je bilo videti! Mislil sem, da sem ga odgnal . . . pa nesem uško nazaj v hišo. Ženi povem, da ni mi videti, ona mi pravi: "Mi ne umem in da bo prišel, da niti videl ne bom. In glej vraka . . . Ko sem stopil ven i ušel — seveda brez puške — ga jidim ko se je zagnal v "čikne" in pograbil in jo z njo ucvrl v isto . . .

Tako vam je zvita, ta žival pa jih je čim dalje več. Tudi vse ajace je že požrla. Včasih je bilo vse polno zajevov tukaj okrog sedaj pa se vidi tu pa tam kakšega, ki se džiži okrog hleva in to je vse.

Jaz pravim, res je dosti lisic

in to vedo tudi naši lovci, ampak čas jim ne dopušča, da bi jih pobili. Zato je najboljše, da "čikne" prodate.

Naš klub bo priredil banket kakor vsako leto in poleg srnjaka bomo servirali tudi kokoši. Kokoši, ker je z njimi tako, da jih lisice zrejo, bomo rajši prodali. Torej 100 kokoši in dva veliko srnjaka imamo preskrbljena.

Po srnjaku sta šla v Pennsylvanijo naš Tone Baraga in Frank Kosec. To ni bila lahka naloga, kajti Tone je prišel domov brez srnjaka. Toda naloga je naloga in Tone jo je na seji sprejel. Mi smo zahtevali srnjaka pa srnjaka. Tone ni obupal pač pa se je ponovno odpravil na pot v Pennsylvanijo. Svetoval sem mu tako: "Ti Tone si vinski trgovec pa bi vzel s sabo en sod vina." Rekel je, da bi "šur" to storil, če bi pomagalo, kaj da je njemu za en sod vina, saj jih ima toliko, da bi se 50 srnjakov vtopilo v njem!" "Veška" sem mu rekel "srnjake na pijak." Nalij vina v tisti studenec kamor srnjaki hodijo na pijačo vsakogar jutro."

Če je Tone res poslušal moj nasvet ne vem, ampak s druge rajze je pripeljal lepega srnjaka. Naš Kosec pa srnjaka dobi "izi". Ima namreč magnetično oko tako, da privleče srnjaka prav blizu, mu se zasmeje kar v roge srnjaka pa pada in je potrebitno samo, da se ga odvleče domov.

Leta 1946 na primer, smo potrošili za popravila kakšnih 20 do 30 tisočakov. Zakaj? Pričite na sejo in zvedeli boste!

V mnogem oziroma imamo sedaj v našem domu večjo udobnost kot pa mnogi slovenski domovi v deželi. Posebno v zadnjih sedmih letih je dom izplačan in še par tisočakov imamo v blagajni, tudi če smo toliko denarja izplačali za razne izboljšave in popravke v času te velike državine.

Obenem apeliram na vas, da izvolute kar več mogoče mladino v glavni odbor. Moja naloga je z letos končana in upam tudi za vselej. Frank gre v penzijo vsaj kar se tiče aktivnosti.

Pri domu je sedaj vse v najlepšem redu, finančni položaj je dober in istotak moralen.

Torej na svidenje na letni seji!

Frank Andriančič,
predsednik.

Clevelandčanom v zahvalo

Cleveland, O. — Predno se podava z možem nazaj v mrzlo Minnesota (že sedaj me zebe, že pomislim, da so v praznikih imeli tam 54 in več stopinj pod nivo), se želim zahvaliti vsem tistim, ki sta nas tako lepo poslušali med božičnimi prazniki.

Priča sva k hčerk Ančki Kokal v Euclid, kjer sva tudi stanovala. Hčerka in zet Frank sta nas osrečila s pridržnostjo, potrežljivostjo in petjem. Sama ne vem kako sem se naučila pesmice "Padel je list z javora" in pa prelepe partizanske pesmi "Na oknu glej obrazek bled". Zapela sta jih večkrat v duetu in posebno zadnja je tako gajivo ljubka, da je ne bom nikoli pozabila. Hvala vama za vse, kar počata, počita in zdrava ostana.

Torej na svidenje na letni seji!

Na zasedanju Slovanskega kongresa v Beogradu, je v diskuziji v zvezi s tem: "Prispevek slovenskih narodov k svetovni kulturi," spregovoril msgr. dr. Svetozar Rittig. V svojem govoru je med drugim rekel:

"Slovenska kultura, to se pravi, slovenska zgodovina, ima svoje korenine v naših jugoslovenskih deželah. To je ono, kar daje temu malemu slovenskemu ljudstvu, vsem našim jugoslovenskim narodom, vrednost v očeh drugih slovenskih narodov, kot so veliki ruski narod, poljski narod in češki narod.

"Mi nismo več malo jugoslovensko ljudstvo, mi nismo več malo narod, ker smo član ogromnih, velikih prostorov naše celotne slovenske družine, ta prostor pa zavzema polovico Evrope, tretjino Azije in četrtinu vse zemeljske kroglice ter zemeljske celine."

"Zbrani tukaj na tem svečinem zborovanju, izpovedujemo, da se temu bratstvu ne bomo nikoli odrekli. Zgodovina in nesreča so nas naučile: 'Gola nesreča — najboljša šola.' Morda je treba reči tudi to, da se zlasti mi, južni Sloveni, nikoli ne bomo odrekli, niti izločili iz družine slovenskih narodov, ker smo izkusičili okrutnost nekaterih naših sosedov in njihovo geslo 'Divide et impera'."

"Mi se ne bomo ločili, ker živi v nas živa vera, da je slovenska demokracija, ki spaja slovenske narode v eno družino, nauk, ki ravi: 'Ne delaj drugemu tega, kar si ne želiš, da kdo tebi storí.'

"Bratje in tovariši! Kakšno bogastvo čustev občutimo, kako vse valovi v nas, kakšna mogočna veličastna čustva občuti naša luša! Kako velike besede je izrekli naš maršal Tito! Besede

igrala na harmoniko, ti, John in Mr. Čebul.

Imela sva priliko ogledati si Slovenske domove, v katerih vi,

Slovenski ameriški narodni svet

3424 W. 26th Street, Chicago 23, Ill.
Na zadnji (prvi) konvenciji SANS, ki se je vrila 2. in 3. sept. 1944 v Clevelandu, so bili izvoljeni sledeči uradniki, gl. odborniki in člani širšega odbora:

CASTNI CLANI:

Castni predsednik: LOUIS ADAMIC, Milford, N. J.
Castna podpredsednica: MARIE PRISLAND, 1034 Dillingham Avenue, Sheboygan, Wis.
Castni član: DR. F. J. Kern, 6233 St. Clair Ave., Cleveland 3, Ohio.

CLANI EKSEKUTIVE:

Predsednik: EBIN KRISTAN, 23 Beechtree St., Grand Haven, Mich.
1. podpredsednik: JANKO N. ROGELJ, 6208 Schade Ave., Cleveland 3, O.
2. podpredsednik: FRED A. VIDER, 2657 So. Lawndale Ave., Chicago 23, Illinois.

Tajnik: MIRKO G. KUHUL, 3424 W. 26th St., Chicago 23, Ill.
Blagajnik: VINCENT CAINKAR, 2657 So. Lawndale Ave., Chicago 23, Ill.
Zapisnikar: JACOB ZUPAN, 1400 So. Lombard Ave., Berwyn, Ill.

Član: LEO JURJOVEC, 1840 W. 22nd Pl., Chicago 8, Ill.
ANTON KRAPENČ, 1636 W. 21st Pl., Chicago 8, Ill.
LEOPOLD KUSHLAN, 6409 St. Clair Ave., Cleveland 3, Ohio.
ALBINA NOVAK, 6117 St. Clair Ave., Cleveland 3, Ohio.
FRANK ZAITZ, 2301 So. Lawndale Ave., Chicago 23, Ill.

NADZORNI ODBOR:

LOUIS ZELEZNİKAR, predsednik, 351 N. Chicago St., Joliet, Ill.
JOSIE ZAKRAJEK, 7603 Cornelia Ave., Cleveland 3, Ohio.
JOSEPH ZAVERTNIK, 309 Tenafly Rd., Englewood, N. J.

SIRSI ODBOR:

ANTON DEBEVC, 1920 So. 15th St., Sheboygan, Wis.
JOSEPH F. DURN, 15605 Waterloo Rd., Cleveland 10, Ohio.
JOSEPHINE ERJAVEC, 527 No. Chicago St., Joliet, Ill.

THERESA GERZEL, 334 Erie Ave., W. Aliquippa, Pa.
ANTON HORZEN, 1239 First St., La Salle, Ill.

ANTHONY JERSIN, 4676 Washington St., Denver, Colo.
REV. MATE KEBE, 223-57th St., Pittsburgh 1, Pa.

FRANK KLUNE, 604-3rd St., N. W., Chisholm, Minn.
HELENA KUSAR, 1936 So. Kenilworth Ave., Berwyn, Ill.

KATHERINE KRAINCA, 17838 Hawthorne Ave., Detroit 3, Mich.
JOHN KVARTICH, 411 Station St., Bridgeville, Pa.

JOHN POLLOCK, 24465 Lakeland Blvd., Noble, Ohio.
LUDVIK MUTZ, 364 Menahan St., Brooklyn, N. Y.

ANTONINETTE SIMCHIČ, 17410 Nottingham Rd., Cleveland 19, Ohio

TERESA SPECK, 3638 Ross Ave., St. Louis 16, Mo.

VALENTINE STROJ, 1040 N. Holmes Ave., Indianapolis, Ind.

JOHN M. STONICH, 1634 Cedar St., Pueblo, Colo.

ANDREW VIDRICH, 706 Forest Ave., Johnstown, Pa.

ANTON ZBASNÍK, A. F. U. Bldg., Ely, Minn.

JOSEPH ZORC, 1045 Wadsworth Ave., No. Chicago, Ill.

Elin Pelin

NA ONEM SVETU

Ko je šla po vasi novica, da je ded Matejko umrl, ni nihče verjel, da je res, kajti on se je strašno rad šalil, pa so ljudje misili, da je tudi to novico sam raznesel. Ko pa je baba Jova pripovedovala o njegovem zadnjem uru, so se vsi prepričali, da se to pot ni šalil. Prišel je človek iz gozda, raztorovil osliška, ga privečal, mu namest sena, ko pa je stopil v hišo in sedel zraven ognjišča, da bi si nažgal pipo, ga je nekaj ko prerezalo čez sredo, legel je, zastopal in...

Zbrali so se sosedje, tudi baba Jova je odšla. Ubožec je postal sam. Sam s svojim krotkim osliškom, golobjesivim, pokornim in krotkim ko nuna. Odšla je baba Jova, toda duša, ali jo je mogoče zadrževati? Toliko da sem mu zavpila, je pripovedovala, naj se prekriža, pa si je, moj Bog, prizadeval, toda niti premakniti se ni mogel. Prinesla mu je kožarček žganega in mu ponudila. Vzel je, se nasmehnil, celo oči so mu zasvetile in... — izdihnil je.

Z nasmehom na ustnicah je izdihnil. Ali zato, ker mu je prav takrat duša lezla v nebesa, ali pa zato, ker je videl žganje — tega ne ve nihče povedati.

Ko se je ubog ded Matejko napotil na oni svet, se je najprej ustavil na križpotu, kjer je bilo mnogo takih popotnih, kakršen je bil sam.

"Srečno pot!" jih je pozdravil in jih brez posebne premisli vprašal:

"Hej, pobratimi, katera pot pelje v pekel?"

Vsi so ga začudeno pogledali.

"V pekel, katera pot pelje v pekel?" jim je z visokim glasom pojasnil ded Matejko.

Pokazali so mu in napotil se je po njej.

"Gotovo me bodo tjakaj vtaknili," si je mislil, "čakaj, bom vsaj prišel pravi čas... Jaz, ubožec, nisem za nebesa... nebesa so ustvarjena za gospoda. V teh cunjah in s temi razpokanimi rokami me ne bo nihče puštil tja! Osemdeset let sem vlekli in se trapil ko pes, ali bom vsaj sedaj našel mir? Res, skušal sem živeti po božjih zapovedih, toda te vpraša po tem. Gospod ne bo sedel in se oziral na take, kakršen sem jaz. Mi smo zapisani v hudičevu knjigo že od taret, ko smo prišli na svet..."

"Ampak, črveni Peter, tudi sivo

još oslico bi pripeljal", ga je začel prositi ded Matejko, toda angel ga je že potisnil v raj tako

da ves ospuel od začudenja ni mogel izreci svoje misli.

Komaj pa je stopil v raj, se

je ded Matejko spomnil svoje babe, ki je bila zapustila grešno

zemljo že zdavnaj pred njim.

"Če so mene, ki sem pijančeval in jo pretepal, pustili semkaj,

potem so njo prav gotovo v sre

do posadili. Saj je bila krotkejsa

ko božja kravica in je vsako

stvar odpustila... E-e, kaj bi

bedal se tudi napotil tjakaj. Če človek že mora utoniti, najtome v globokem."

Daleč je prišel ded Matejko,

poglobjen v svoje misli. Pa ga

je nenadoma potegnil angel od

zadaj za kožuh:

"Hej, človek, postoj, kam greš?..."

"Pa v pekel, kam!" je odgovoril starček.

"V pekel, praviš? Zašel si, ded!"

"Zašel da sem, ne, prav sem

se napotil... Vem, kam kdo

spada, nikar me ne glej, ker sem

preprost."

"Ampak ti si zapisan za nebe-

sa..."

"Hej, dečko, naprej grem, pa

nikar se ne norčuj iz starega človeka, ni lepo..."

Ko je angel uvidel, da na lep način ne bo nič dosegel, je objel starčka in ga odnesel proti svetemu nebeškemu prostranstvu, od koder je dišalo po čudoitem kadilu in kjer so v rojih frfotali svetli angeli s prežilkovimi vejicami v rokah in vsi prevzeti peli:

"Svet, svet, Bog Sabaot!"

"Hej, dečko, kam me vlečeš, gospodarji bodo hudi nate, kaj ne čutiš, da zaudarjam po žganju?" je vpil ded Matejko in se napenjal, da bi zbežal, toda angel je letel vedno hitrej in sta prispevala do nebeških vrat. Iz zlata

so bila in dragocenega kamenja in svetila so se ko samo sonce. Pred temi vrati je čakal sveti Peter s srebrnim ključem v rokah in z veliko knjigo pod pazduhu.

"Iz katere vasi si?" se je obrnil proti dedu Matejku in začel listati po knjigi. Ded Matejko ni vedel kaj početi. Sem, tja, pa je odprl usta:

"Ja, iz Podujena sem..."

"Iz Po..."

"Iz Podujena!" je glasno zavil ded Matejko, ker je mislil, da sveti Peter slabno sliši.

"Po... Po... Po..." je začel sveti Peter listati po knjigi, "Podujen... Dobro — pravilen si."

"Ni mogoče!... To bo napaka, sveti Peter!"

"Kakšna napaka? Tole ni zelnik, ampak knjiga s številko na vsaki strani, vezana in z žigom božje roke," je začel sveti Peter riniti vanj...

"Prav, samo da se kasneje ne boste skesali", je odgovoril ded Matejko.

"Cenu?"

"Ampak, človek božji, pil sem rad in ne verjamem, da sem med pravčniki."

"Dosti si pil, pa si tudi došti trpel, zato ti je odpuščeno", je odgovoril sveti Peter in mu odprl vrata.

"Ampak, sveti Peter, tudi sivo oslico bi pripeljal", ga je začel prositi ded Matejko, toda angel ga je že potisnil v raj tako da ves ospuel od začudenja ni mogel izreci svoje misli.

Komaj pa je stopil v raj, se je ded Matejko spomnil svoje babe, ki je bila zapustila grešno

zemljo že zdavnaj pred njim.

"Če so mene, ki sem pijančeval in jo pretepal, pustili semkaj,

potem so njo prav gotovo v sre

do posadili. Saj je bila krotkejsa

ko božja kravica in je vsako

stvar odpustila... E-e, kaj bi

bedal se tudi napotil tjakaj. Če človek že mora utoniti, najtome v globokem."

Daleč je prišel ded Matejko,

poglobjen v svoje misli. Pa ga

je nenadoma potegnil angel od

zadaj za kožuh:

"Hej, človek, postoj, kam greš?..."

"Pa v pekel, kam!" je odgovoril starček.

"V pekel, praviš? Zašel si, ded!"

"Zašel da sem, ne, prav sem

se napotil... Vem, kam kdo

spada, nikar me ne glej, ker sem

preprost."

"Ampak ti si zapisan za nebe-

sa..."

"Hej, dečko, naprej grem, pa

"Kdo?"

"Pop Nikolaj iz male cerkvice, ki nam je posojal denar proti visokim obrestim... Sram bi me bilo, če bi ga srečal. Dolžan sem mu bil, pa je umrl, in tudi moj dolg je umrl."

"Pop Nikolaj je v katranu, dedek."

"Stoj, ne govoril!..."

"Castna beseda!"

"Ampak on je bil, moj Bog, vendar pop — svečnik!..."

"Vseeno... Tu ne štemo nikogar, vsakomur po njegovih delih. Bil je pop, pa je grešil. Vladika, da bi vladika, prav tako bi bil v peku!"

"Ne govoril!..."

"Tudi on je kaznovan, ded... Vladika je bil, res, pa je bil preveč ponosen na svoje ime, in samo velika je imel za ljudi; siromašnih, revnih pa niti pogledal ni, sramoval se jih je, in če jim je dajal miločino, jim je dajal s prezirom, kakor da je gledal, da bi se jih imprej znebil. Razkošno se je oblačil in preobjedal se da vsak dan, ljudi pa je učil, naj bodo vzdržni... Kaj to ni greh?"

Ded Matejko si je z roki otril čelo in dejal:

"Kaj jaz vem, ali je greh ali ni. Preposti ljudje smo, ne razumemo tega. — Pusti to, popelji me rajši v krčmo, da pogoltrem malo žganega, kajti v grlu me nekam peče."

"Kako, nimate je?"

"Pri Bogu, nimate je!"

"Ste pa čudni, a! Kaj je mogoče, da ob vseh teh krasotah nimate krčme? Kam naj se dene sosedne države razstavljajo: 'Določiti je treba mero.' Citatelj naj nikar ne misli, da predlagam Američanom uvedbo metrskega sistema. Ne želim se vmesavati v njihove stvari. Če imajo rajši svojo metro ali če jim je všeč, da voda zmrzne tudi tedaj, ko kaže toplomer 32 stopinj, je to njihova stvar. Toda pri ocenjevanju postopka je potrebna mera."

Ded Matejko si je z roki otril čelo in dejal:

"Kaj je, dedek?"

PREŽIHOV VORANC:

JAMNICA

ROMAN SOSESKE

Spisan leta 1941. tik pred razpadom stare Jugoslavije

(Nadaljevanje)

Munkovi gozdovi so lesne črve seveda že desetletja jezili, ker se tja noter nikakor ni bilo mogoče zariti. Kdaj pa kdaj se je res dobil kaj malega, kar pa je bilo treba draga plačati. A še teh redkih izjem so bili deležni le bogati veletrgovci iz okolice, medtem ko šumariji in začetniki pri Munku niso niti opravili. Zdaj pa je vendarle prišel čas, ko bo tudi v teh gozdovih zapela sekira, kajti pri Munku in pri Bunku so gospodarili mladi ljudje, ki sicer niso bili zadolženi, a so nekaj govvine v prvih časih vendar potrebovali.

Podobno je bilo tudi pri nekaterih drugih posestnikih, ki so zadnje čase prevzeli kmetije in so morali izplačevati dote. Tako je bilo pri Ložekarju, pri Tumpeju, na Gradišču in drugod. Povsod so se obetali zasluzki. Med oboževalce lesnih trgovcev je spadal tudi mladi Perman iz Drajne, ki se s svojim bogastvom sicer ni mogel meriti z Munki, ali je za razmere v Drajni, kjer je bil svet suh in borov, imel vendar lepe dorasle gozdove. Godni gozdovi pa tu še niso zadostovali, kajti Permana niso tiščali k poseki dolgoročni.

Najprej je prodal del svojega gozda mladi Bunk. Tudi njega niso znali kak dolg, ali potreboval je nekaj govvine za začetek, za modernizacijo in izboljšanje svojega gospodarstva. Tako je najprej prodal mladi Munk najstarejši del starodavnne temnozelene straže nad domom. Tudi Munk ni potreboval vsega denarja, ki mu ga je les vrgel, zato kaj vsota, ki jo je dolgoval sinu Ladeju, je bila v primeri z izkuškom malenkostna. Tako je Munk kakor Bunk pa so zapeljale visoke cene, ki so jima bili ponujane, obenem pa strah,

da bi lesne cene kmalu ne padle, kakor so to prepričevalno prerovali vsi lesni trgovci. Celo stari Munk, ki je pri obeh kupljih odločilno posredoval, se je misli na prodajo lesa vdal le iz strahu pred skorajšnjim padejem cen. Oba gozdova je kupil star hišni prijatelj, lesni trgovec Obertave iz Dobrija, a ne v svojem imenu, kakor je delal dosihmal, ampak za lesno družbo "Podjuna", ki je bila pravkar ustanovljena in katere sostanovitelj je bil. Ta stvar je posebno smrdela staremu Munku, vendar se je dal potolažiti, ko je zvedel, da so poleg samega Obertavca člani družbe še nekateri drugi lesni magnati iz doline, o katerih je vedel, da so denarni. Kaj več mu o delniških družbah prijatelj Obertavce seveda ni niti povedal.

Nekoga dne pa se je zvedelo, da je tudi Perman prodal svoj gozd in to krčmarju Lukaču iz Jamnice. Zaradi tega je nastalo precej razburjanja in ljudje niso mogli zdobriti, zakaj je Perman prodal kar dve tretjini svojega gozda, ko vendar ne potrebuje denarja, drugič pa, zato kaj ga ni prodal kakemu težemu kupecu, ampak Lukaču, ki je bil prav za prav šele začetnik in o katerem se je vedelo, da nima kapitala. Pred kratkim se je priženil k Lukačevi krčmi in je poleg nje imel še majhno trgovino z mešanim blagom. Kaj drugega pri hiši ni bilo.

To so bile največje poseke, ki so jih tisto leto prodali v Jamnici in kakršnih že dolgo ni bilo. Drugi kmetje so prodajali manjše dele, da je bilo denarja za sproti. Največ tega je pokupil Apat. Komaj je preteklo dobro štirinajst dni, odkar so bile te kupčje sklenjene, ko so po Jamnici že pričeli šušljati, da so kmetje prodali les mnogo prepoprinci, ker se cene zdaj še nagnete.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.